

GOLDEA.

25 urte kalea eta baserria lotzen duen ildo egiten

SOROAN EZER EREIN BAINO LEHENAGO...

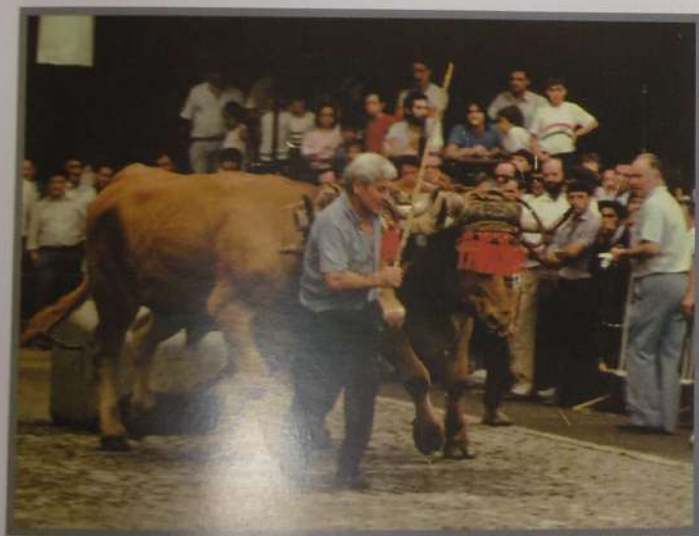
Soroan ezer erein baino lehenago, goldeak lurra ildotan ireki behar du, lurra irauli eta emankorragoa izan dadin. GOLDEA Herri Kirol Batzordea ere bideak irekitzen aritu da 25 urte hauetan, baserria kalera hurbilduz, kaletarrok baserria eza-gutu eta gure ondarearen parte eder honezaz jabetu gaitez.

Aurten bete dira 25 urte GOLDEAk, lehendabiziko aldiz San Isidro eguneko festak antolatu zituenetik. Hauxe izan zen GOLDEAren mende laurdeneko ibilbidearen lehen urratsa eta sortzeko arrazoia. Orduko urrats hura zergatik eman zuten, eta gerora egin dituzten ekintzez eta lortu nahi izan dutenaz hitz egingera elkartu gara batzordeko sei kiderekin. Lau kide sortzaileak dira, Gabriel Lizeaga, Joxe Mari Latasa, Joxe Mari Lizeaga eta Antton Arka. Joxe Urretabizkaia eta Inaxio Bera-sarte gerora gehitu zitzaizkien. Elkarriketa erraz irten da, sagardoa upeletik bezala.

RAMON Santxez

Astigarraga Donostiako auzo zenean, dio Gabriel Lizeagak, San Isidro eguna lau urtez behin ospatzen genuen. Txandaka antolatzen zuen udalak Altzan, Igeldon, Zubietan eta Astigarragan, eta guk urtero antolatu nahi genuen, guretzat ikurra baita eta garrantzizkoa baserritarrak omendu eta egun bat hain eskaintzea. Joxe Urretabizkaia gainera gogoratu du Astigarragako Harri Haundiak 12 urte geldirik zeramatzala, eta hori mugitu beharra zegoela nola edo hala. Lehen Matxak antolatzen zituen herri kirolak Astigarragan, urtero, berak ezagutzen zuen jendea federazioan eta berak ekartzen zituen aizkolariak, idi pareak ... Inaxio Berasartek gogoan du nola ikusi zituen Astigarragako plazan punta-puntako herri kirolariak, Kortabarria anaiak, Polipaso, Latasa ... baina Matxa hil zenean, hura gelditu egin zen. Eta hala, San Isidro eguna berpiztu nahirik eta Harri Haundia mugitzeko erronkaz hasi zen lanean GOLDEA.

Guk umiltasunez hartu genuen lana, dio Antton Arkak, eta motibazio handiz, galdutako ohi-turak berreskuratu nahi genituelako, galdutako herri kirolak, hori taldea martxan jartzeko garran-

Jose Loarte "MATXA", 1978ko Santio jaietan.

tzizkoa izan zen. Baina ez ditugu kirolak berreskuratu bakarrik, berritzaileak izan gara eta herria inplikatzeko lortu dugu, adin eta sektore guztietakoak. Joxe Mari Latasak ez du nahi emakumeek beti izan duten lekua aipatu gabe geratzerik, esaterako, urtero frogak bikoteka egin dituzte Santa Ana egunez, eta emakumeentzako probak egin izan dituzte, iaz esaterako, Herriko Emakume trontzalarien lehen txapelketa, eta giza proban herriko neskek ere parte hartu zuten Harri Haundia mugitzen.

Izaera berritzaileari heldu dio berriro Gabriele. Guk egiten ditugun ekintzak ez ditu beste talderik egiten, sortzaileak izan gara baserriko lanak plazara eramanez eta erakutsiz, eta zenbaitzutan beste herriek hartu egin dituzte guk asmatu ditugun ikuskizunak. Guretzat ohorea da. Pasai Donibanen esaterako, orain bi urte, guk egin genuen belargintza proba egin zuten. Kizkiarena da beste adibide garbia, sagar uzta egunerako kizki bilketa antolatu genuen 2007an. Lehendabizi Astigarragan egin genuen, eta gero Oiartzunen, Goizuetan, Hernanin, Donostian, Usurbilen eta Erreterian eta aurten Astigarragan itxiko dugu buelta, zazpi herriak eta 700 kizki lagun bilduz. Hori nahiko genuke. Oso lan politak erakutsi ditugu plazan, dio Joxe Mari Lizeagak, baratzeak, esnea nola jezten den erakutsi dugu, 10.000 litroko upel bat egin genuen oso-osorik 2009an Astigarragako plazan, belar lanak, (belarra jaso, sortak egin, meta, ganbarara igo), basogintzako, ederra hori!, dio Inaxio Berasartek, bost metro luzeko enborra jarri genuen plazan, trontzaz lau pusketan moztu genuen, lau pusketan horiek aizkoraz pitzatu, bildu eta leran garraiatu, basogintzan egiten zena.

GOLDEAko kideak, 2016ko San Isidro egunean:

Jose Mª Lizeaga, Jose Mª Latasa, Joxe Urretabizkaia, Inaxio Berasarte, Antton Arka eta Gabriel Lizeaga.

Baserritarren omeneko San Isidro eguna urtero antolatzeaz gain, Santa Ana Egunekeo ekitaldiak ere GOLDEA antolatzen ditu, ZIPOTZA elkartearekin batera. Bi osagai ditu nagusi Santa Ana egunak, herri kirolak eta sagardoa, sagardoaren kultura zabaldu eta ezagutaraztea baita, GOLDEAren

**Baserriak behar ditugu, eta
baserriek behar gaituzte.**

hirugarren xedea, baserria eta herri kirolekin batera. Antton Arkak dio Santa Ana eguna izan dela beraientzat esperimentatzeko eguna, jendea prest egoten baita, zain, Santa Ana egunerako zer antolatuko ote dugun. Egun horretan antolatu ditugu, esaterako, Astigarragako gazteen eta Urnietakoen arteko probak, Hernanikoekin eta Ezpeletakoekin, sega pikatze eta artaburu aletzeak, era guztietako lehiaketak ... eta Harri Haundia, azpimarratu du Joxe Urretabizkaiak, sortu ginenetik urtero urtero mugitu izan dugulako Astigarragako Harri Haundia, 3.298 kilo dituen, nahiz federazioan 3.500 kilokotzat duten. Hemen ere berritzaileak izan gara, lau idiko uztarrian mugitu genuen Harri Haundia. 1999an uztarri berria egin eta 2000n mugitu genuen Matxa omenduz, lau zaldi lerroan jarrita ere bai (Inaxio Berasartek gogoan duenez, mingain urdinaren gaitzarengatik idirik plazara atera ezin izan zutenean, 2001ean), 1.500 eta 1.700 kiloko harri bana, bat bestearen atzetik jarrita hiru idi uztarrian jarrita mugitu genituen. Baina handienetakoa Iñigo Aurrekoetxearen marka da, iaz hautsi zuen 65 urtetan hautsi gabe egon den Domingo Ubarretxenaren marka, 60 plaza egin zituen Aurrekoetxeak 50 minututan. 1.700 kiloko harriari Iñaki Olidenek egin zion 2011n markarik onena, 64 plaza ordu erdian.

GOLDEArentzat beste ekintza inportantea giza probak izan direla azpimarratu du Antton Arkak. Desanexioaren 25. urteurrenean 25 gazterekin bi mila kiloko harria mugitu genuen, 39 plaza egin zituzten. Gogoan du ordea oihartzun handiagoa izan zuela herriko 22 gaztek Harri Haundia mugitu zutenean. Joxe Urretabizkaiak gogoan du, 20 minututan 18 plaza egin zituztela, inork egin ez duena eta bere ustez urteak beharko dira inork hobetzeko. Urrik maiatza bitarte, dio Joxe Mari Lata-sak, igandero-igandero 30 gazterekin joaten ginen arratsaldeko lauretarako entrenamenduak egitera.

**Ez dugu berreskuratu bakarrik
egin, berritzaileak izan gara.**

Gazteek badute afizioa, dio Antton Arkak, festetarako elementu erakargarria sortzen baduzu joango zaizkizu. Aurten 18 eta 22 urte bitarteko 16 gazte ditugu, eta lekukoa eman nahi diegu, Herri Kirolen eskola sortu ...

GOLDEAren erdimuinean baserria egonik, udalak baserria ondo zaindu al duen galdetu diet, eta Gabriel Lizeagak erantzun dit ez duela kontuan hartu, bere ustez orain hasi dela konturatzen zer galdu duen, zer altxor eta zer ondare den baserria arlo denetan, kultura, hizkuntza, ohitura edota mendi zaintzan. Baserriak berritzeko baimenik ez duela ematen diote kexu mahaiko baserritarrek, badakite ederki zertaz ari diren hizketan. Baserria bizirik eta indartsu egotea GOLDEArentzat zutabe nagusia dela dio Antton Arkak. Baserritarrak ez du askorik jaso, dio, nahiz eskuzabala den. Gogoan du aldizkari hau egiteko, etxez etxe ibiltzen zirela banatzen, trukean borondatea dirutan jasoz. Astigarragan baserriak, kaleko etxeak baino askoz gutxiago izanik, diru guztiaren erdia baserrietan jasotzen zutela.

**Ekintza bat plazaratzen
dugunean baserria
goratzen ari gara.**

25 urte hauetan, GOLDEAK 250 ekintza baino gehiago antolatu ditu

25 urte hauetan, GOLDEAK 250 ekintza baino gehiago antolatu ditu, beti baserria, sagardoa eta herri kirolak ardatz hartuta. Baserriari buruzko ikerketa sozioekonomikoa ere egin zuen bi mila eta hamalauan. Aurten liburua argitaratuko dute, antolatu dituzten ekintzak, eta herri kirolean Astigarragako plazan egingako marka guztiak jasoz. Ez da ibilbide erraza izan, esan dute denek, udaletxearen eta aldundiaren aurrean herriko taldeek asko justifikatu behar baitute laguntza txikia jasotzeko. Banketxeekin ere atsekabe handia hartu dute azkeneko urteetan, ezin izan dute eta iragarki bakar bat ere jartzea lortu, ez La Caixaren, ez Kutxabanken ez eta Laboral Kutxaren aldetik. Enpresa txikiek bakarrik babesten dituzte. Baina gustura daude, herritarrek oso harrera ona egin diotelako elkarteari, antolatu dituen ekintzek poza piztu dutelako herrian, eta herritik kanpo ere eredutzat hartu izan dutelako beraien lana. ■